

LA PACIENCIA DEL DIMONI

LA PACIÈNCIA DEL DIMONI

FITXA TÈCNICA:

La paciència del dimoni, conte popular italià

Direcció: Antonio Lara

Guió: Ramón Sedano

Il·lustrador: Raul Casado

Locució: Xim Vidal

Direcció d'animació: Gabriel Garcia

Música: Tolo Prats

Producció: La Rulot

Emès per TV Mallorca, setembre 2010

Curt

Curt

Transcripció del conte

Heu de creure i pensar i pensar i creure que el dimoni no viu a l'infern. Va triar un lloc molt millor per viure: el cim d'una muntanya. Des d'allà es contempla un paisatge espectacular. Una vall verda travessada per un riu ple de peixos i unes terres fèrtils amb collites abundants. Just a baix de la muntanya hi ha un poble molt bonic. És un poble tranquil, però no sempre ha estat així. Fa molt i molt de temps els habitants es barallaven dia sí dia no, tant de dia com de nit i per això el pobre dimoni no podia aclucar l'ull. Si això continua així, hauré de prendre una determinació.

Un dia un home va anar al sabater del poble per recollir unes sabates fetes a mida per anar a un casament; quan se les va emprovar va resultar que una li anava bé, però l'altra li anava tan petita que no hi podia encabir el peu.

- Com vols que em presenti al casament amb una sabata sí i una altra no, cridava.

- Això és que tens un peu més gros que l'altre, replicava el sabater.

Tothom estava pendent de la discussió.

-A mi me'n va fer una amb un taló i l'altre sense.

- A mi me'n va fer una de cada color, va dir un home que passava per allà.

S'hi va anar afegint gent i al cap d'una estona tot el poble es barallava. La cridadissa era insuportable.

Des de dalt de la muntanya el dimoni s'ho mirava enfadat; allò passava de taca d'oli, quan no era per una cosa era per una altra.

Es va acostar a una roca enorme proposant-se fer-la rodolar fins a la vall i així sepul·tar tot el poble i acabar amb les discussions per sempre més.

Va empènyer la pedra amb totes les seves forces però només la poder moure un no res.

En aquell mateix moment passava per allà un vell ermità. L'home es va adonar del perill que corrien els vilatans i va dir al dimoni:

-Aquesta pedra és molt grossa. Si la vols fer rodolar et caldran forces. Vine a casa meva i et prepararé un bon dinar.

El dimoni, que sempre tenia un budell buit, va acceptar.

Pel camí l'ermità li proposà fer un tracte: si no aconseguia moure la pedra amb tres intents, el deixaria parlar amb la gent de poble i no els faria cap mal. El dimoni acceptà.

-Quina oloreta, quin bon gust!

Mentre menjava amb tan delit, l'ermità li omplia la copa de vi una vegada i una altra.

Quan el dimoni ja en duia més al cap que als peus, l'ermità li va dir:

- Vas bé de menjar tant perquè aquesta roca és molt grossa.
- No, només he de descansar una mica i ja la podré moure.
- Descansar? Un dimoni com tu ja l'hauria d'haver llençat per avall.
- Ara veuràs, la llençaré tant lluny que ni la veuràs.

Tenia la panxa tan plena de menjar i de vi que només es va poder recolzar a la pedra.

El dimoni va pensar que si es convertia en un garrot tot seria més fàcil. Es va convertir en un garrot i va començar a fer palanca però només va aconseguir fer-se mal a l'esquena. Després el dimoni es va convertir en un brau però la pedra tampoc es va moure. Així havia perdut la tercera oportunitat.

L'ermità va anar al poble i va explicar a la gent el que havia pogut passar.

Tots els vilatans van deixar el rancor de banda i mai més no es varen tornar a ballar. Des de llavors, el dimoni dorm tranquil sempre que vol.

Abans de veure o explicar el conte

Itàlia

Aquest conte explica una història que va passar a Anglaterra. Sabem on és aquest país?. Busquem-lo en un mapamundi.

- Com és, petit o gran?
- És a prop o lluny?
- Coneixeu algú que sigui d'allà?
- En sabeu alguna particularitat (com són, què mengen i com mengen, quina llengua parlen, quins noms es posen, etc.)
- Coneixes el nom d'alguna ciutat d'Itàlia?

Anàlisi del títol

Pensar sobre el títol del conte.

- Qui és el dimoni?
- Pel que en saps, creus que el dimoni té paciència?
- Serà un títol seriós o de broma?

Una vegada explicat o vist el conte

Estructura

Preguntes comuns

- . Com comença el conte?
- . Quants personatges intervenen?
- . Qui són?
- . Què passa en el conte?
- . Com acaba el conte?

Comprensió

On viu el nostre dimoni?

- . Per què es barallen els habitants del poble?
- . Què li passa al dimoni?
- . Què vol fer el dimoni per fer-los callar?
- . Per què intervé l'ermità?
- . Quina estratègia prova?
- . Quantes proves passa el dimoni?

HABILITATS EN DANSA

HABILITATS DE RECERCA

Observació visual

- Com són els personatges del curt?
- Els reconeixes?
- El dimoni d'aquest conte és com els que hem vist a altres dibuixos?
- Diries que l'ermità és ric o pobre? (porta un sargit a la màniga).
- On passa tot plegat?

Observació auditiva

Per tenir en compte: Si el conte s'explica oralment, sigui per boca de la mestra o en vídeo, cal aconseguir les millors condicions acústiques perquè les nenes i els nens l'escoltin amb atenció. Mentre el van escoltant, podem preguntar:

- . Qui explica el conte?
- . A més de la veu del narrador hi ha algun altre so?
- . Escoltem alguna altra cosa que no sigui la veu? (música, sons ambientals, etc.)

Endevinar

Si coneixen el conte no poden endevinar, però si no el coneixen es pot preguntar, per exemple:

- Què creus que li dirà l'ermità al dimoni quan el veu intentat llaçar la roca?
- Què et sembla que respondrà el dimoni?

Recordeu que endevinar significa dir allò que efectivament passa en el conte, en canvi fer hipòtesis és més lliure: es poden dir coses que podrien passar.

Fer hipòtesis

En explicar el conte, cal fer algunes pauses dramàtiques, i preguntar a mitja explicació:

- Per què viu a la muntanya el dimoni?
- Perquè no pot fer caure la roca el dimoni?
- Per què l'ermità convida a dinar al dimoni?
- Què diries que li dona per dinar l'ermità al dimoni?
- Creus que la gent del poble no tornarà a barallar-se mai més?
- Què hauria passat si el dimoni feia caure la roca?

Esbrinar

- Què és un ermità?
- On sol viure el dimoni?
- On deu ser l'indret on passa el que s'explica en el conte?

Buscar alternatives

Fer pensar en situacions alternatives.

- De quines altres maneres es podria fer caure la roca?
- Quina altra proposta li podia fer l'ermità en comptes de convidar-lo a dinar?
- De quines altres maneres es podia aconseguir que la gent del poble deixés de cridar?

Imaginar /inventar

A cada conte ens podem preguntar:

- Podríem pensar en alguna altra manera d'acabar que ens agradi més?
- O que sigui més divertida?
- Com podria continuar el conte?
- I si un dia els del poble tornen a barallar-se?

HABILITATS DE CONCEPTUALITZACIÓ

Usar vocabulari precís

- Ampliar vocabulari amb els mots coneguts:

Dimoni:

Ermità:

- Què vol dir: "Tenir un budell buit":

Semblances i diferències

- El dimoni d'aquest conte què té d'igual i de diferent amb els dimonis d'altres històries que tu coneixes?

Comparar

Comparar els protagonistes.

- Com són els dos protagonistes; es poden comparar?

Definir

Davant d'alguna paraula, ajudar-los a definir de manera senzilla, per exemple:

De quantes maneres es pot dir dimoni?

Ermità: algú que s'estava aïlladament a una ermita, una església petita i llunyana

Estaca:

HABILITATS DE RAONAMENT

Donar raons

El "per què" està inclòs en moltes activitats. Els contes són una font inesgotable per exercitar l'argumentació i valorar les millors argumentacions. Sempre que sigui possible, intentar plantejar qüestions com ara:

- Per què vol fer caure la roca el dimoni?
- Per què creus que accepta el dinar de l'ermità el dimoni?
- Un ermità té tant bon menjar i tant de vi?
- Per què menja i beu tant el dimoni?
- Com és que no pot fer caure la roca després de dinar?
- Perquè els vilatans són dibuixats com siluetes negres?

Inferir

- Per què el dimoni no té força després de dinar?
- Per que l'ermità li proposa la juguesca de tres proves?
- Per què creus que el dimoni accepta l'aposta?

Analogia

- Quan diem que un nen o nena és un dimoni volem dir....
- Quan diem que algú és un ermità volem dir....

Relacionar

Al començament el dimoni està enfadat i al final tranquil. Què ha passat que expliqui aquest canvi?

HABILITATS DE COMUNICACIÓ I FORMULACIÓ

Descriure i narrar

- Quants personatges surten a la pel·lícula?
- Descriure físicament els personatges.
- Amb poques paraules explica el que passa en el curt.

Traducció a distints llenguatges

Explicar el conte de diverses maneres: Titelles de dit, titelles fets a partir dels contes, amb una mínima disfressa: llacet, bigoti, orelles, etc.

Improvisar

Al final l'ermità ens convida a ballar. Així al final de cada projecció, la passem les vegades que sigui, tots ens aixecarem i ens posarem a ballar

Resum

Fes un ball o una coreografia que per tu resumeixi el sentit del conte.

Com ja es veu, no cal seguir l'ordre de l'esquema ni fer totes les preguntes, es tracta de seguir la lògica de l'explicació i plantejar les preguntes que creiem més adients. Per exemple, posar un nou títol al conte no és una activitat que convingui fer immediatament després d'explicar el conte, serà cap al final, quan ens hàgim assegurat que s'ha comprès, que s'ha tractat l'acció, que s'han reconegut els personatges, etc.

TEMES QUE ES PODEN TRACTAR

PACIÈNCIA

La paciència és la capacitat que permet ajornar i controlar impulsos. El cristianisme la considera una virtut moral i s'oposa a la ira. La paciència es posa a prova en situacions que normalment desfermarien una reacció immediata. És saber esperar i no respondre de forma impulsiva.

La paciència és la virtut o qualitat del qui sap suportar sense pertorbació de l'ànim els infortunis, les ofenses i els treballs. L'arquetip bíblic de la paciència és Job.

Expressions

Quin sentit tenen aquestes expressions?

Amb **paciència** es guanya el cel.

Fer perdre la **paciència**.

Armar-se [o carregar-se] de **paciència**.

Perdre la **paciència**: no poder sofrir més.

Tenir més **paciència** que un mestre d'escola

Estar en el banc de la **paciència**.

Dites populars

Amb paciència es fan les coses.

Amb paciència i diner, tot s'*alcança*.

De tota dolència és remei la paciència.

La paciència és la mare de la ciència.

La paciència és una pasta, que qui més en té més en gasta.

Molta paciència, i encara no basta.

Paciència amb pa és bona de passar

Tot vol temps i paciència.

Sobre Job

Qui fou Job, que tant s'invoca quan es parla de paciència?

Ésser com un Job.

Tenir la paciència de Job.

Tenir més paciència que Job.

Ser pacient

Digues en quins casos aquests són trets de persones pacients i quins no.

Es pacient qui.....

a. Sap esperar quan algú arriba tard	Si	No	¿ ?
b. Quan algú fa un minut tard, l'escriu			
c. Escolta sense interrompre			
d. Ho vol tot i ara			
e. Es posa nerviós en una cua			
f. Té necessitat d'arribar primer			
g.....			

Diries que el dimoni del conte és pacient o impacient? Buscar raons a favor i en contra

ASTÚCIA

Habilitat per aconseguir alguna cosa, especialment aconseguir alguna cosa, de vegades per fer mal. És sinònim d'enginy, d'intrigant, de llestesa. Els astuts poden ser trapelles, enganyadors, però sovint són simpàtics. De vegades, però, usen armes perilloses com la traïció. Aconsegueixen el que volen de manera indirecte, com fa l'ermità amb el dimoni quan li proposa el tracte dels tres intents i l'enreda amb un dinar pesant, que li resta energia. En els contes d'animals la guineu sol tenir fama d'astuta.

Formes d'expressar astúcia

més llest que la tinya,
més viu que una mostela
ésser un bon peix
saber-la llarga,
ésser un gat vell
pensar-se-les totes
ésser un passerell
ésser un punt
ésser més pillo que un gat negre,
ésser una arna
ésser una vespa,
ésser una bona pua
ésser un escurçó
saber molt de llatí,
ésser un bon escolà,
més llest que una daina,
viu com la tinya
murri com una guilla
viu com una centella,
tenir molta lletra menuda
.....

Acaba alguna d'aquestes frases amb alguna expressió de les de dalt:

A ell no el podràs enganyar,.....

Com que el sap tractar, aconseguirà d'ell tot el que vol.

I aquell noi

No n'hi passa ni una;

Aquest noi és més pillono hi ha manera d'enganyar-lo

Vigila amb la Maria, que és i et podria entabanar

El Joan és més murri que: ahir em va convèncer perquè l'ajudés a fer el treball i l'he acabat fent jo sol.....

No li passa res desapercebut, és més

Val més que no intentis ensabonar-lo, és

Aconseguirà sempre el que vol.....

No l'enganyaràs pas: és

No et refiïs de l'Esteve, que és

L'Aurora és una interessada.....

Fixa't si és que ha fet veure que no estava al corrent de res

No l'enganyaràs pas,

No vulguis tractes amb el director

No cal que m'ho diguis, que és; per això s'ha fet ric

EL DIMONI

El maligne al llarg de la història ha rebut diferents noms: dimoni, diable, Llucifer, Satanàs, etc. El terme dimoni s'utilitzava per a referir-se als esperits dels morts o *daemon* i eren una mena de mediadors entre el món terrenal i el sobrenatural. Podien ser benèfics o malèfics. El terme, amb el cristianisme, va començar a usar-se com la representació de l'esperit del mal. Diable que en grec volia dir "calumniador", és el qui divideix que desuneix, té a veure amb la discòrdia, amb la destrucció, i el cristianisme el va prendre en el sentit que era un esperit que aparta, els bons cristians del bon camí.

Aproximació al terme

Estaria bé posar en comú el que sapiguem per contes, per festes populars, per històries, o pels pastorets, per llegendes, per llocs que porten aquest nom: el pont del dimoni, la roca del dimoni, etc.

- Què en sabem dels diables o dimonis?
- Quants llocs coneixes que portin aquest nom o l'adjectiu (demoníac, diabòlic,...)?
- Quantes expressions coneixes que continguin un d'aquests dos termes?
- Quants llibres, pel·lícules o jocs coneixes que tenen un d'aquests dos termes?
- De quantes altres maneres es pot dir diable?

Dites populars sobre el diable

Pots explicar el sentit d'aquestes dites?

El dimoni, quan no té res a fer, amb sa coa mata mosques.

La por fa més lleig el dimoni.

No és tan lleig el dimoni com el pinten.

Qui no té por al dilluns, no té por al dimoni.

Sap més el dimoni per vell que per dimoni.

Semblar que el dimoni hi balla.

Si la llum s'apaga sense vent, és que passa el dimoni i no vol que el vegin.

Busca'n un parell més i posa un exemple de quan i com les usaries.

Per saber-ne més

El curtmetratge

- Quant temps passa aproximadament des de l'inici de l'acció fins a la darrera escena? Com ho sabem en el curt?
- Podries dir quin aspecte del curt t'ha cridat més l'atenció com ara: els personatges, els dibuixos, on passa, la música, o altres.

AVALUACIÓ

A tu què t'ha dit la pel·lícula?

Digues la teva opinió sobre el film, justificant la teva avaluació.

M'ha agradat perquè.....

M'ha fet por perquè.....

M'ha sorprès perquè.....

M'ha indignat perquè.....

M'ha emocionat perquè.....

M'ha alegrat perquè.....

M'ha molestat perquè.....

M'ha distret perquè.....

M'ha sobtat perquè.....

M'ha il·lusionat perquè.....

M'ha informat perquè.....

Què m'ha explicat que no sabia ?